

FELSŐ-ZEMPLÉN

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:
H. s. a lap szellemi részét illető minden közlemény irásához:
Kossuth Lajos-térre 34. szám

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Kéziratok nem adnak vissza.
Börmentes levelek nem fogadjatok el.
Nyilt-tér soronként 40 fill.

KIADOMÁNYTAL:
Hova az előfizetés, hirdetés és nyitólé-
díjak küldendők:
Landsman 2. könyvtárára.

A berlini szerződés és annak konsekvenciái.

írta: **Olaszi Liszky Miklós.**

Nagybányai, 1908. dec. 10.

Egy nemzet fogalmi egysége föltétlenül megköveteli, hogy souverén jogait bármikor érvényesíteni képes legyen, miután éppen e souverénitást választja el a néptől; mely bár nem emberek pusztá halmaza, de egységes fogalom, azonban mégis a maga különszerűségét, sajátos felfogását, hatalommal, állami uralommal érvényesíteni nem tudja. Az egykor dicsőséges Törökország állami felségisége nem mutatkozott erőnek arra, hogy Bosznia-Hercegovinában az 1878. évet megelőző időben, a szenvedélyeket feken tudta volna tartani, melyek már-már az általános európai politikai békét is veszélyeztették! Mi sem volt tehát kívánatosabb, mint a Bosznia-Hercegovinában dúló egyenletlenségek konsolidálása. Ily körülmények között ülték össze a hatalmak képviselői 1878-ban Berlinben, hogy létre hozzák ama határozatot, mit az 1879. évi VIII. t.-cz-el törvényeink közöltek és melynek értelmében két török tartomány, Bosznia és Hercegovina megszállása és igazgatása Magyarországnak Ausztriára bízott!

Ama régi kapcsolat, mely országunkat e két tartományhoz fűzte, újból feljutott. S itt nem lesz érdektelen, ha egy kis visszapiantást vetünk azon közösségre, melyben Magyarország a multban e két tartományal szemben állott. Bosznia területe hajdan két részből állott: a Ráma folyó melletti rész, Ráma, a Bosna folyó melletti rész pedig Bosznia volt. De hogy őseink elfoglalták, az egész területet Rámának nevezték. Kálmán királyunk e terület egy részét hódította meg s 1103-ban

már viseli is a „Rex Ramae” címet. II. Béla az egész területet megszerzi, mely időtől fogva a „Rex Ramae” cím, királyaink címei között állandóan helyet foglal s zászlóját, címerét koronázatáskor, vagy egyéb ünnepélyes alkalmakkor előttük is viszik. II. Endre pedig a mai Hercegovina déli részét, Chulmiát csatolta hozzá, mely később a török uralom idején, a régi Horvátország egy részével egyesítve, a mai Hercegovinát alkotta. Nagy Lajos alatt Ráma függetlenítette magát, de csakhamar újból a magyar souverén jogok fenntartása alá jutott. II. Ulászló és II. Lajos alatt e terület is kiterjedt a török uralom, míg végre 1526-ban végleg a török fenhatóság alá jutott. A mohácsi vészig e terület elismerte a magyar állam felségiségét, anélkül azonban, hogy vele szorosabb állami közösségbe lépett volna. Vagyis megmaradt nemzeti fejedelmei, törvényei, ősi szokásai mellett. Alárendeltsége leginkább az évi adófizetésben, háboru idején segédcsapatok küldetésében s abban nyilvánult, hogy trónra lépő fejedelmeket a magyar király erősítette meg. Világos tehát, hogy a messze multban fennállott történelmi kapcsolatunk s a souverén jogok föltélen gyakoralása e két tartományal szemben, azon körülmény folytán, hogy a mohácsi vészről kezdve török fenhatóság érvényesült e területen, nem fogja hatályon kívül helyezni a jogfolytonosságot, melyvel mi Bosznia és Hercegovina sorsa iránt viseltetünk. A jogfolytonosság csak ott van megszakítva, hol a jogokról való önkéntes lemondás áll elő, hol azonban ez nem történik, ott a jogfolytonosság elve sértetlen marad, bár külső körülmények folytán azt tényleg nem is gyakoroljuk. A berlini szerződés lényegileg még csak nem is szolgáltathat. Mert, igaz ugyan, hogy a berlini kongresszus az occupatio tartalmát nem határozta meg, de

az occupatio okából következtetni lehet arra, hogy az legalább is addig tart, míg vagy a török birodalom mutatkozik elég erősnek a belső fenntartására, vagy az említett tartományokban a rend és nyugalom oly szilárd alapokon fog nyugodni, hogy annak erőszakos megzavarásától nincs mit tartanunk. E föltételek közül egyik sem állván be, elérkezett az idő, hogy a szent korona jogi igénye új életre keljen e tartományokkal szemben, elérkezett az idő, amnyí vér és pénzadózat folytán, hogy az annexióval a magyar államnak Bosznia-Hercegovinához való történelmi jelentősége realizálva legyen; vagyis jelenlegi államjogi helyzete megszűnjék, éppen úgy miként felépített a szent korona igénye régi joga alapján Galiciát és Lodomeriát, illetőleg Lengyelországot felszátaszakor Dalmáciát, illetőleg pedig a velencei köztársaság megszűnésével. Erre is vonatkozik egyébként a hiteltév, mint alkotmányos garanciánk egyikének ama kitétele, mely szerint „a mi eddig visszafoglaltattak, vagy lsten segédelmével ezente visszafoglaltatnánk, az országba bekebelezendők!” De hát nézzük csak az érem másik oldalát is! Hogy a berlini kongresszus határozatából folyóan, magunkra vállaltuk e két tartomány kormányzását, bizony nem a kongresszus szép szeméiert tettük, hanem azért, mert már akkor élt Andrássy gróf elméjében a tudat, hogy a szent koronának régi joga fennáll Bosznia-Hercegovinán szemből. S bár a hatalmak e régi jogot nem szelöltették, mégis halgatagyan elkellet ismernők a meztelen történelmi tényeket s az azokban megnyilvánuló igazságokat: a mult közösséget s a jelen parancsoló szükségét! Harminc éven át kormányoztuk e két tartományt s bár közigazgatása úgy rendezett lett, hogy költségei a tartományok saját jövedelmeiből fedeztesenek, mégis

TÁRCZA.

Corolláriumok

a „Megszőlítási és közséntési módzatok” című tárcsikhez.

— A Felső-Zemplén eredeti tárcája. —

írta: **Csurgovich György.**

Ha nem von'nek olyan rendetlen fráter, mint a milyen tényleg vagyok; ha még előttem tekénnék a „Felső-Zemplén” 45-ik száma; a háború idokre való tekintettel, szépen glédába állítanám gondolataimat, hogy a jelzett számmak tárcájára alaposan is „rendszerrel” felelek meg!

Mivel pedig az én írószótalon csak az nincs meg, a mit keresek; így módon megengedik a t. Hölgyek és a t. Urak is, hogy auszánjánder rontok neki a dolognak. Megjegyzem azonban, hogy mondanivalómat, könnyebb áttekintés szempontjából numerusokból láttam el édes mindnyájuk utolagso jóváhagyásának reményében. Ergo bene! Menjünk hát!

Nro 1. Mondá pedig kis „k” tárcátról, hogy a férj és feleség tegeznek egymást, mert nem tegeződik szent kapos: Iza volna a házastársak között szent kapos. Há mivel, hogy ez e nincsen így, én ezennel tagadásba is veszem. Különbben is ezen kijelentésemet gyönyörűen megindokolta — a 46-ik számban — szerkesztő urunkhoz intézett soraiiban egy magát megnevezni nem akaró,

de minden bizonytal talantumos férj, a kinek azonban egy sejtjük, hogy hamis háripa lehet az anyosa.

Elhez én hát csak röviden szólok a következőkben. En is magazom a feleségemet és ő is engem. Oka talan abban leledek, hogy nagy köztüink a korkülömbég. Mikor ugyanis oldalbórdam a világra jöv: én már akkor mint harmad gimnazista faragtam az ungvári kir. gymnasium kopott padját! („Most már jök a padok!”) Jól emlékszem arra, hogy volt olyan idő, mikor az én jó Amikóm — baktis korában — engem bizony akárhányszor meggyuribácsizott. Mióta Hymen aranyos igaztjtt húzzuk, legalább is 24-szer megtitk a brudersaftot, de csak nem megy a dolg! De hát magazzuk egymást: erős közöttünk a kapos. Ugy ám, kis „k”!

Nro. 2. A nyíren, hol mintegy 44 évvel ezelőtt ringott vala szégyenes bölcsöm (nem cifra gyermekocsi), a jó magyar asszony kenderi az urat, mondván: „Ugyan ne figurázzek kend!” A férj pedig hamisan végig mérven, így valaszol — fogtegyérről — a fejezéledjének:

„Asszony, te meg hallgass!”

Ime, a bün büntetése! Így hajtja végre az asszonyon az ő legközelebbije Jehova ítéletét: „Te pedig, asszony, ferjednek hatalma alál légy.”

Nro. 3. Míról pedig arra szót sem ejte vala kis „k” uram: hátor vagyok jelezni s egyben bizonyítani is, hogy ferdekem, hogy senmiképen he-

lyeslehetőnek nem tartatik általam (á la br. Koppenhága Derső) ama szokás, hogy tisztességben megdöszült szüleikkel gyermekeik tegeznek. Hogy miért? Beszéljen a következő kis história.

Hárman valának együtt és kártáztanak. A hetvenégy éves apa, a pap és a harmincegy éves fiu. Ez öreg ur, meg a pap, mint afféle falusi nép, gyenge kalabéristák voltak. (Bezzeg remekül játszék az én notáimnak hűségese mezeztésére, a málczi orvos, bár ha falusi is lakik.) Ám a fiu kegyeltemier érteite a csizót.

Nagyon természetes, hogy haragukék mi reánk, ha mint párturien, nem az ő biztoszimezengő néztük a kártáit.

Egy alkalommal én voltam a játékos — Bélakassza, tuletető, ultimo, százás és Togóval! Ez jó falat! Apa és fiu ellen. Nem lévén egészen biztos a párti, a fiatal ur megellezett. Tiszára a kihívástól függött a játék és az én megdondolatlann kimondott rekontram sorsa! Az öreg volt a kihívás sora. Nagyoktat lélegzett. Én biztatam is: „Gond nem jäték. Ki velet!”

És az öreg — az lsten nyugtassa meg haló poraiban is, — kivág egy kártáit az én javamra.

Ezzel a játék mindjárt el is dött. Felugrott az ifju, mintha darázs csípte volna, nagy indigációval asztalhoz vágta a kártáit és az alábbi szegteléyes szavakat dühösen végig szegény atyjához: „Hogy adhattál egy kis, vén számár! Ha nem tudsz játszani, akkor inkább ne kalabérezél!

évente tetemesek voltak kiadásaink, mely összegeket megvontuk saját véreinktől, csak-hogy a két tartomány civilizáltságán népt a kulturának bizonyos fokára emelhesük. Hisz a berlini szerződés napjától kezdve, a területek feletti török suverénitási csak „lus nudum”, volt, miután a tényleges hatalmat Magyarország-Ausztria gyakorolta, mint nemzetközi jogalanyok fölött. Az occupatio nemzetközi érdek volt s akkor, midőn a kongresszus határozatát föltétlen joghatványokkal, az európai békekre való tekintettel elfogadták törvényes szerződés alakjában, talán csak senki sem lesz oly naiv, hogy azt higgye, miszerint mi majd az áldozattunkkal járó jogelvényeket, másnak a számára fogjuk biztosítani?! S mégis hallatszanak hangok a magas diplomatiában, melyek az annexio jogosságát kétségbe vonni s annak proklamálását casus bellinek feltüntetni igyekeznek. Visszajárunk csak sorra e hangokat! Orszorzszag tartja-e casus bellinek, mely délen és a Fekete tenger mentén monarchiánk tartofogatánál nagyobb területet foglalt el Törökország-ból?! Az az Orszorzszag, mely 1876-ban, de méginkább 1878-ban szerződésleg felhatalmazta monarchiánkat, hogy a Szandzsakot véglegesen elfoglalja Bosznia-Herzegovinával egyetemben?! Franciaország meg mily jogtörténeti alapon foglalta el a Tuniszt, a közép tenger stratégiailag legfontosabb tartományát? Vagy Anglia, miért nem adja vissza a töröknek Cyprus elbájos szigetét s mily jöcimetudat felfedezni arra, hogy Egyiptomot elfogalta?

Törökország mily jogon veszi bojkott alá árunkat s üzen gazdasági háborút, hisz ő tényleges jogokat nem formálhat e két tartományal szemben, egyrészt, mert képtelennek bizonyult kormányozására, másrészt meg, mert az occupatio alkalmával titokban bár, de segítette a bosnyák-törökök ágyúval, löszrel, míg végre néme küzdelem után vítész csapataink diadalt arattak! Tehát nemcsak a szent korona régi jogán, de újabb hódítás folytán is megillet és területen a suverén jog tényleges gyakorlása! Vagy Szerbia miért csörtet kordját, talán azért, hogy állami létét a multban annyiszor elősegítettük?! 1440-ben, midőn Brankovicsot visszahelyeztük Szerbia trónjára, 1696-ban, midőn 170.000 szerb nyert oltalmat a török ildözetés elől hazánk földjén s legutóbb a berlini kongresszuson egyedül a nagy Andrassy graf közbelepésének köszönhettek országuknak közel egy negyedével való megnagyobbdását!

De hát minket nem fognak e hangok megvezetni! Velünk van a jog, velünk a történelmi igazság és az az öszinte gondolat, melyvel Bosznia-Herzegovina népével — faji jellegük megóvása mellett — a kultúra, az erkölcsi és anyagi jólét biztos révbe akarunk evezni! Velünk a nemzeti magöszög tudata, mely bátorságot fog kölcsönözni, ha csüggödnünk s ha behoroltna a láthatár, fényt fog sugározni ezeréves szép hazánk örök dicsőségére!

Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kik még hátralékban vannak és a kinek előfizetése lejárt, hogy azokat mielőbb megújítani illetve a hátralékot kiegyenlíteni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be. A KIADÓHIVATAL.

VEGYES HIREK.

— **Személyi hír.** Beregszász István kir. tanácsos, Zemplénvármegye kir. tanfelügyelője a helybeli iskolák meglátogatása céljából f. hó 10-én városunkba érkezett.

— **Uj palotahögy.** Nagymihályi és sztrai Gróf Sztráry Sándorné szül. hajmánskeri Vécsey Paula báróné Ö Felsője a király palotahögyé nevezte ki.

— **Adomány.** Kállai Márton márk lakos egy polgári perből kifolyólag részere megíelt 10 korona szakértői díjat azzal küldte be hozzáink, hogy ez öszteget jötekonny célra fordítsuk. Köszönettel nyugatjuk az öszteget, melyet rendeltetés helyére fogunk juttatni.

— **A jégpálya.** Mint értesülünk, a jégpálya vasárnap, azaz f. hó 13-án delűn megnyitjuk.

— **Uj ügyvéd.** Keresztessy Lajos a satoraljai helyi kir. törvényszék nyugalomba vonult vizsgáló biraja Újhegyben ügyvédi irodát nyitott.

— **A nagymihályi Szabad Lyceum** megalakítása ügyében a tárgyalások megindultak s valószínűleg karacsónyra be is fejeződnék, ugy hó 1900. január hónapban megkezdődhetnek az előadások.

— **Uj malmok.** Butkán és Hegyben a leegyet gozmalnok helyére tavasszal új malmok épülnek. A volt tulajdonosok engedve a népohajának tetemes befektetéssel építik fel vissza a két gozmalnok.

— **Az alsógyertyáni híd** ma-holnap kész lesz és a forgalomnak át fog adatni. Az új híd a modern technika egyik remek alkotása és vasbetönből épült.

— **A nagymihályi Uránia** e héten két előadást tartott. Egyiket hétfőn, december 7-én az állami elemi iskolában, ahol **Oppitz** Sándor m. kath. lelkes mutatta be vetített képeiben a „Tiszat” és környékét eretűletű a Dunába ömlésieg. A képek szövegét és magyarázatát **Kassay Farkas** Emma elemi iskolai tanítónő olvasta fel. Ezen előadás tisztán csak a tanuló ifjúság részere tartott. A másik előadást december 8-án kedden este 8 órakor tartotta a nagyközönségnek az „Aranybika” szálloda díszteremben szintén Oppitz Sándor lelkes, ahol és amikor a „Montblanc” hegyiséget és vidékét mutatta be az előadó világos, tiszta képekkel; a képeket most önmagá magyarázat szabad előadásban. A közönség megerkent számban jelent meg, a mi szintén azt igazolja, hogy csak változatos előadások vonzzák a közönséget nagyobb számban. Mert egyirányú előadás, bármily szép legyen az, nem költi fel és nem bilincsel le a nagy közönség figyelmét egy, amint az egy Szabad Lyceum kebeleben és ketereben megtörténik. Az előadót megjelénézik. A legközelebbi előadás vasárnap, azaz 13-án este 8 órakor lesz az „Aranybika” szálloda díszteremben, ahol Oppitz Sándor lelkes fogja vetített képeiben bemutatni a „Tiszat” és környékét, továbbá „Fizrent.”, a Tiszát 63, Fizrent 50 képpel.

— **Halalozás.** Egy sokat szenvedett ferfu hunyt el e héten városunkban. **Sallay Béla** kir. járásbíró az illető, aki 7 évi hosszas szenvedés után meg fiatalon, 39 éves korában szállott a sírba. Elhunytáról a kir. járásbíróhoz külön gyászjelentést adott ki s tetetésén, amely f. hó 10-én delűtan 3 órakor volt a városi kórházból, megjelent a város előlélege, szme-java, **elen Csibur** Bertalan országgyűlési képviselővel. A házán **Virág** József házostmrei fer. lelkes beszélt megindítóan, míg a temetőben **Dr. Eperjessy** Lajos ügyvéd bucsuztatta el barátaí és tisztelői névében a meghaldogultat. A kopsorsót a gyászkoztól a sírig ügyvedek és bírák vitték. Nyugodjék békevel.

— **Országos vásár.** Városunkban az ugynevezett karacsónyi országos vásár december hó 21. és 22-én fog megtartatni.

— **Fizetéképtelenség.** **Grünwald** Adolf és **Grünwald** Mató geszenyi földbirtokosok fizetéképtelenségét jelentették. Passivák 300000 koronát, aktívák 180.000 koronát tesznek ki. A fizetéképtelenséget a földárak hanyatlása idete elő, Grünwaldék ugyanis parcellázásra vásároltak ingatlant és miután azon tulajd nem bírtak, kénytelenek voltak fizetési képtelenségét jelenteni.

— **Fegyverre vadászok,** hiszen örömhirt közlünk veletek, sok a róka Abaza környékén, tehát pusztítani kell, mert ezzel nemcsak a pénztárca, hanem a vadászbeszűlet is növekszik. Annál is inkább, mert kevés nyul van ezen a vidé-

En persze megbotránkoztam és mindjárt el is gondoltam magamban, hogy mennyivel szebb lett volna, ha ez a jó játékos így szól vala: „Ugyan, hogy adhatott így ki, edes apa?! Ha nem teztük tudni kalaberezni: akkor inkább játszuk balra?! Igaz-e, avagy se?!”

Nro 5. A megszólításokat illetőleg, hátor vagyok kis „k” urnak a lent következő adalekokkal megszólalni.

Vannak emberek, (persze a maguk brantsukhian) kik a fiatalbábákat csak így titulázzák: barátnak, barátoskám. A 48-as honvedek: Amice! It a totoknál is szokásban van a mi vidékünkön. Sokszor hallom gyűléskor — a faluházán — hogy a konservatív öreg azt mondja az okoskodó fiatalbáb képviselőtűletűt tagnak: „Nyé ták brátricska.” (Nem úgy barátoskám!)

Egyekes az öcskös szót usurpálják. Pl. „Ugy van, öcskös, — nem ám, öcskös!” Etc.

Nro. 6. Míról pedig, da capo, halgata vala kis „k.” miékként had a vízben, szolok vala én. Mód fölött hibáztatom azt a rossz szokást, hogy nálunk minden diploma nélküli *inczi-inczi embert*, ha sok a termő földje, ha sok a pénze: megnagyagszurunkul! Quo jore? „.. Materia és Anima — két dolog, kedves kis „k”!

Azon meg igazán megütöközöm, hogy diplomás urak, kik a polgári ügyiratok exegézisét elvégvezén, egéz positive tudják, hogy kinek-kinek milyen cím dukál, öreg, érdemekben megszólít-

papoknak csak e címet adják meg: „Tisztelőd ur.”, meg akkor is, ha azok parochusok, avagy esperes-lelkészek is!

A papi embernek, mikor papnövendék: már akkor kijár a reverende Domine cím; mikor káplán, avagy administrator (helyettes lelkész), akkor már: „nagyöntisztelőd ur.” A parochusnak kidukál a „főtisztelőd ur” megszólítás.

A magyar paraszt lelki pástórtat mindenütt így titulálja meg: „fő ut!” Es ez helyes is, mert a pap feje a hitközséghez és ez méltó is a papi állás magasztosságához.

Eltűlendo tehát, ha egy lelkesét — legyen bár meg amolyan fiatal is — így szólítgatjuk uraink: „Papom, papocskám, szent atyus.”

As ilyen becézés — szerintünk — csufondaré.

Nro. 7. Helytelenül pedig kis „k” nökkel szemben a „legyed” megszólítást. Igaza van. Aláírom. De negyed szabad azt kérdeznem: a „nagy-sám, nagy-sám, nagy-ságod” kálmból titulusok-e?

A lovaglasságór híres magyar nép tiszteli, megbecsűli a nót.

De hát én nevétség dolognak tartom azt, ha egy alacsony hivatalban lévő, vagy szegény sorsban tengődő embernek a feleséjét megnagyagszurukul!

Es tán bizony sértő is?! Mondom pedig ezt azért, mert találkoztam már olyan ifjával, aki szerényen lesütve a szemét, arra kért, hogy ne szólítsam így!

Ritkaság az a mai nagyrolási mániában szenvedő társadalomban.

De megtörténit!

Nro 8. Az időzölések sorában igen gyakoriak az ilyen kitételek is, mikor pl. vendéget fogadunk: „Van szerencsém!” Ha többen jönnek: „Van szerencsénk!” Ha bizalmas, jó barátok: „Servitore! Servusok! Hozott Isten benneteket!”

Szép a kereszténység köszöntési módja a katholicusoknál, kik hitük megalapítókán, Isten fiának nevével üdvözlik egymást képeken: „Dicsértessék a Jézus Krisztus. — Mindörökké Amen.”

Nro. 9. Az elbucsnázás igen szép formula, melyet a malmokban használnak egyes magyar helyeken. A tavózik így mennek ki a malomból: „Örjenek békevel!” Az ott maradtok kórusban így válaszolnak vissza: „Költsek egészséggel!” (t. i. a megörölt lisztet.)

Legszívessebb azonban — szerény véleményem szerint — az a köszöntési mód, mikor a szerető házígazda a kocsig kikíséri vendégét, és a mikor Ökigyelem az udvarból — in bene sonantibus kirobog, bucsuzóly így kiált a tavózik után: „Ég veled és gyöngyharmat — a legközelebbi visszontalásig!”

Kis „k”-nak csak ennyit: „ad felix revídere!”

ken. Egyáltalán, hogy az állatvilágnak ezen nem éppen általánosan alakrai a nagyszámú rókaik miatt húzódtak más vidékre. Tehát lóni a róka, mert ezzel egyttal a nyulat szaporítják a nyúl Nimródok, mert ha a róka kevesebb lesz, a nyulak talán visszatérnek. Tehát előre, előre!

— **Állandó mozi Nagymihályban.** A mozi tehát meghonosodott s mint szórakoztató és kulturális intézmény országserzte virágzásnak örvend. És hogy ez nálunk is állandó lesz, gondoskodott róla Sutter Rezső, az „Aranybika” szálloda letelekes és ágilis tulajdonosa. Ezt helyesen iscelekedte, mert a télfolyamán ügyes kevés kitalálással nyílik a bálókra, a táncmulásokra és egyáltalában minden olyan összejövetelre, ahol nagy, kor és nem különbség nélkül kellemes estélyeken lehet élni az élet nagy és apró gondjait. Ő két-tévátja a gordiusi csomót olyanná formálta, hogy az „Aranybika” egésze alatt a télfolyamán állandó mozi rendezett, amely egy napi késsel ugyanazt képeket mutatja be, amilyeneket pl. a budapesti „Apoló” kinematograf színház, miután másnap ezen képek birtokába jut. Saját kinematografja pedig oly kitűnő, hogy ezen képeket azután mód adja vissza, mint akármielyik budapesti mozi kinematografja. Igaz ugyan, hogy nem eszengetek a villamos lámpák kigyúlása előtt, mint nemely budapesti moziában, de azért kitűnően fogja érezni magát a közönség ezen előadások. Az előadások szombatban, vasárnap és ünneppnapokon este tartatnak. A színek alatt zene játszik. Tehát csak előre, mert azután meg a vendéglőben sem lesz lőre.

— **Karácsonyi cukorkák,** gyertyácskák, karácsonyfadíszek, finom saloncukorkák, legfinomabb tea- és desszert-sütemény, francia candirotzított gyümölcs, malagaszó, datolya, prunelles, kitűnő lengyel gomba és pergetti méz, különféle diszumi- és bor-árúk, valódi tajték-pipák, asztali- és függő-lámpák, finom porcellán-krézelék, évszokások stb. a legutánsabban **Beszélgler Lajos** fűszer-, csmege- és diszmuáru-üzletében Nagymihályban beszerezhetők.

— **Családnyi emberi dolog,** de nem okvetlenül kell. Ha e névre „RÉTHY” figyelünk, úgy nem csalódunk, hanem eredeti **Pemetőfű-cukorkák** kapunk 60 fillért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziéret, mely köhögés, rekedtség és hurutos hántalmak sok ezer esetében oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „RÉTHY” név.

— **A magyar újságírás szenzációja!** *A Nap* a magyar legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kerülhelhetlen szószóója. Főszerkesztő: **Braun Sándor.** Felfelős szerkesztő: **Hacsak Géza.** Napontik 125.000 példány! Egy száma 2 krajcar. *A Nap* előfizetési ára: Egy évre 16 K, félvevre 8 K, negyedvevre 4 K, egy hónapra 1 K 40 fillér.

10 koronát takarít meg mindenki, aki előtörvény **REICH ADOLF** férfi-szabónál Nagymihályban készítteti. Mérték után legnagyobb választék hazai és külföldi valódi gajpizsivetekben. Legújabb divate szabás.

Karcolat.

— **Stefi nősülése nem sikerült, ezért elkeseredésben a szerb határra megy, de onnan hamarosan visszatér.**

— Befehel von Hermannstadt!

Egy nagy, pécsetés levelet lobogtatva lép be a szavakkal Stefi szerkesztőségébe. Őda iradulank Stefi főre nézti a nagy írást. Hat csakugyan hivatalos, katonai irat volt az, ékesen diszlepleven a borítékban K. u. k. Infanterie Regiment Nr. 101.

— No Stefi, mondá főszerkesztőnk, hát beváltat?

— Igen, menneim kell a szerb határra, ott vigyáznai a határra. Ezt mondja a Befehel, a mitől azonban Stefi nem fél.

— Hát a feleségem mit fog csinálni?

— Pardon, nekem nincs feleségem?

— Hiszen a mult heten nősült meg, hát még el sem válhatott tőle.

— Nagy tévedés van a dologban főúr. Én csak akartam, de nem tehettem meg.

— A jogászok azt tartják, hogy az akarat egy a tettel.

— Tyű, a mindenét, ez baj volna, mert akkor több feleségem volna, mint volt a török szultánnak.

— No, ez jogi és filozofiai kérdés is tehető. De azt mondja meg, hogy miért nem nősült meg?

— Mert az anyakönyvezetve elvi differenciám támadt. Én ugyanis azt — gondoltam, hogy akkor írom alá a jegyzőkönyvet, ha az egybekelés *japan módszer* szerint történik. Ő erre becsapta előttem a könyvet és az ajtót, mire meg a menyasszonyom kezdett sikoltozni, hogy ő le van csapva. Én botorba és esekelyi fizetésemre támaszkodva apelláltam az ideális és szabad házasság nevében az ellen, hogy a sirig kötések egy meg, hiszen meg nem is ismerem jól a leendő feleségemet. Mondottam hát, hogy egyelőre *egy évig* tartson a kötés, amelyet feloldunk, ha valamelyikünk erősen szorít. Így van az a bőséj papóknál is, nem hiába, hogy az oriente lux ketletről jó a világhossig. Azonban — sajnos — nem tiltányolták eléggé fenyves szómolakatot s azt mondta ott egy hallgatón, hogy majd megcibálnak a hajamat a *Reszta* szüzek, ha ezt hallanak. Láttam, hogy nemcsak a legmodernebb házasság formájával, de a családi tüzhely istennőjének nevelésinek tisztában, mert hiszen azok nem Reszta, hanem Veszta szüzek — tehát ellepkedtem, szegényebben egy menyasszonnyal, de gazdagabban egy tapasztalattal. Hogy melyik ért többet, a nyajas olvasóra bízom ennek megítélését.

— Hát csakugyan meg az annektál tartományokba?

— Igen, ha már menyasszonyomat nem annektálhattam, legalább annektál helylegyek.

— S mikor kell indulni? Azt hiszem csak néhány nap múlva.

— Nem, azonnal, mert figyelembe kell venni a mi speciális közlekedési viszonyainkat, mely szerint a vonatok érkezése és indulása 24—48 óra differenciával történik. Tehát sietek is ki az állomásra.

— No Stefi Isten vele, vigyázzon az egészségére és siessen vissza Nagymihályba, mert várjuk, várjuk.

Az egy áldja meg főúr. Ha meghálnék, hozzá vissza holttestemet és temettesen el a Labore partján, azután írjon egy szép nekrológot a szerkesztésnek Stefió, akinek megkellit halnia, mielőtt szereteti volna. Meg alig szedtem néhány sor írbolyát, alig latott néhány hajnalhasadást s máris el kell merülni az elmúlás tengerébe, a Hadsebe, a sötét alvilágba, a nagy Nirvambá.

— Nehány nap múlva már a harctérén látjuk Stefi. Ezredese a következő rendeletet adta ki nekik: „Hadnagy ur! Valközök meg beret, und az ellenéig hatolja ki pu! Habsen Sie verstanden?”

Ver, — válaszolt Stefi nyugodalommal.

Stefi akkor a parancs szerint távozott, hogy az ellenségét hatolná ki pu. Nemsokább kellett kuttanni, ime előtte terem egy vad szerb sertes, amely a serteséves dacára átlengett a határon. Stefi saját kőlen pompon ágyújával halálra sebzte a vadat, amelyet katonái gyorsan elkészítven, néhány óra múlva már vigan fogyasztották a disznóságokat s a vinum tarnaicum mellett jó nótra is gyujtottak. Ilyenre ni:

Bor mellett csak lesz

A számar is.

Hej nincsen a kulacsnál

Bölcsébel kalamárnak.

Késő éjjeli órákban kapjuk a Stefi levelet, mely így szól: Kedves főszerkesztő ur! Mégis csak jobb Nagymihályban, mint itt. Ha másnépeim nem lehet, megzokóim, annyira visszavagyodom. Sátoraljnyelhetől azonban repülőgépek fogok menni, mert ott nem igen van esztalokozás. Ezután ki sem mozdulok Nagymihályból, hanem sürögésem megkedem helyi utazásaimat s tapasztalataimról minden esztörtőkre beszámolok. Egyelőre a fúttai világitó torony rendezkedem be. A viszontlátásra kész hve Stefi. (C)

Szerkesztői üzenetek.

Kívánsói. (Helyben.) Nem kevesebbet kíván tőlünk, minthogy hamarosan nevezük meg kézzleg mellett dolgoszó belmunkatársainkat, mert Őn erre igen kíváncsi. Azután meg hogy ki az a Stefi? Hát tudja, először is nem jó kívánságunk lenni, mert ez árt a szépségnek. Másodszor meg éppen annyira jut ha kívánsói, mint hogyha nem az. Harmadszor pedig nagy sajnálattal kell tudomására adnunk, hogy kívánságának ez *idő szerinti* eleget nem tehetünk s kívánságát ki nem elégítjük, nem pedig azért, mert az illetők most még nem öhajják megakart megnevezni, mert úgy gondolják (és igen helyesen is) hogy így többet használnának városunk közügyének, hogy a szőnyegen levő városi és társadalmi kérdések sine ira et studio, minden személyeskedés kizárásával tárgyalkassanak; azután meg nem olyan kezdő emberek, hogy nagyon boldogítaná őket neveiknek nyomdafestékekkel való megörökítése. Stefi meg éppen nem nevez-

zük meg, mert rá még nagy feladat vár társadalmi és városi életünkben s szegény fiút igen zavarónk és feszélyeznénk azzal, ha elárulnánk. Kívánsók inkább mást, pl. odaadjuk a jégpályát jégestül, vagy a fúttai nagy fatornyot öröslát és jégestül, csak Stefi nem. Hogy az írással szőljünk: „o a mi szerelmese fiunk, kiben megvigasztalattunk.” Isten vele és gyönygharmat,

„*Ibolyát kerestem*...” Ugyan kérem, inkább fát keressen ebben a téli időben, hogy legyen bőven befűteni. „*Meghalok én nemsokára*...” Az már bizonyos, hogy meghal. Ha pedig ez hamarosan bekövetkezik, ilyen és ehhez hasonló veinek tulajdonosai. Mindkét verssel befűtöttük, ilyenformán adván át éteket a hallhatatlanságnak.

Stupidus András. (Helyben.) Ön nem érti Stefi, stí erősen élteit, hogy olyan sok apró bőségósgát mond. Hát bizony ért sajnáljuk, de nem tehetünk róla. Tanuljon, művelődjék s akkor talán megérti a karcolatot. Vagy talán az bántja, hogy Őmel meg nem foglalkozott? Hát hiszen a mi kesik nem mulnk, egyébként is telen ocsó a számr, mert állástólunk kell fizetni.

Több levélre a jövő héten.

Feladvó szerkesztő: **Dr. Kállai József.**
Kiadóhivatal művésze: **Lendai József.**

Hirdetések.

ÉRTESSÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy egy nagyobb mennyiség:

box- és chevró-bőr

jutányos árban való beszerzése által azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint a mai napot kezdve egészen 1909. március hó 1-éig a nálam megrendelt cipőket a következő mélyen leszállított árban szállítom:

1 pár **férfi** gombos v. fűzős box v. chevró K 13.
1 pár **női** gombos v. fűzős box v. chevró K 11.

Nagymihály, 1908. december 1.

Dzsuppa Ferenc

cipész, Kazinczy-utca 21.

— Csakis saját termései —

vinnai boraimat

következő áron adom:

Asztali bor . . .	. . . literenként	35 kr.
Vörösb . . .	. . .	45 kr.
Muskotály . . .	. . .	50 kr.
Asszú . . .	. . .	1 frt 50 kr.

☛ 50 literen tetül árengedemlik. ☛

2-52 **WIDDER BÉLA.**

2004. I. 1908. szám.

HIRDETMÉNY.

Nagymihály nagyközségben
1909. évben megtartandó

országos vásárok

napjainak meghatározásáról.

1. Boldogasszony vásár február	8.—9.	
2. Virág . . .	március	29.—30.
3. György . . .	május	3.—4.
4. Antal . . .	június	14.—15.
5. Nagyboldogasszony . . .	augusztus	16.—17.
6. Lukács . . .	október	11.—12.
7. Karácsonyi . . .	december	20.—21.

Heti vásárok minden kedden és pénteken, a péntéki hetivásárok sertes felhajással tartatnak.

Nagymihály, 1908. évi november hó 1.

Tóth Árpád **Watkowsky Béla**
közs. jegyző. közs. bíró.

ACKERMAN ARTHUR

órá- és ékszerüzlete Nagymihályon (Grosz palota).

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy már megérkeztek a

karácsonyi és ujévi

ajándékoknak legszebb és legalkalmasabb arany- és ezüst-árúk, u. m. órák, gyűrűk, fűgők, láncok, karkötők, stb. stb.

Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy sikerült a híres

„ODEON“ Grammophon

gyárral oly előnyös összeköttetésbe lépem, miszerint egy igen jó tisztán működő eredeti „ODEON“ gépet már 24 koronáért adhatok. A nálam vásárolt „Odeon“ lemezeket 1/3- ad árban becserelelem.

Midőn még a nagyerdemű közönség szives figyelmét javító-műhelyemre is felhívom, vagyok magamat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlván

kiváló tisztelettel

Ackerman Arthur.

Földbirtokosok figyelmébe!

A FRANCK HENRIK FIAI-féle kassai pótkávé-gyár igazgatósága a mezőgazdákknak a cikória gyökér természetét is ajánlja a vetésforgóba bevenni.

A CZIKÓRIA

(katáng gyökér — cichorium inthibus)

mely őszi szántást kíván, tehát már mostan ajánljuk a kísérleti művelésnek szánt talajt még tel előtt előkészíttetni. — A nyers anyag 1909. évben metermázsánként 4 K 10 fill. árban 3% súlylevonással Kassára a gyárudvarba szállítva, vagy pedig 3 K 70 l ár mellett Töketeres és Nagymihályi állomáson vették át is azonnal készpénzben kifizetettik.

Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál a gyári igazgatóság.

Kassán, 1908. november 30-án.

FRANCK HENRIK FIAI.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor áruháza

Kassán, Fő-utca 39. (saját házában)

Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan dolgozott butorokból minden most használt fában és styben, ugymint: teljes

háló, ebédlő, uri-szoba és szalonberendezések-

ből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindenemü matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindenemü díszítési és kárpitos-munkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek és függönyökben. Raktár előszoba, és konyhaberendezésekben.

Szolgáljon továbbá a nagyerdemű közönség becses tudomására, hogy a főtiszteltendő papsg, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket egy helyben, mint vidéken kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

*** Dús raktár mindenemü részbutorokban. ***

Specialisták modern angol bőrbutorokban

A n. é. közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt **tömörfa (massiv) butorokban**, amennyiben egy előrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizárólagos elárúztatását illetve képviselést

Abaujtorna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére atvettük, és ezen kitünő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére. — Képes árjegyzékkel bérmentve szolgálunk. 2-6

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle = cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk jól és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

*** 1 doboz 60 fillér. ***

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Szép téli alma

métermázsánként 32 koronáért kapható
TILF IMRE urad. intézőnél Ungszennán.

ÉRTESETÉS.

Mely tisztelettel van szerencsém eltesíteni a n. é. hölgyközönséget, miszerint varróiskolával egybekötött

női ruhatermemet.

Ungvárról Nagymihályba, a Kossuth Lajos-utca 26. sz. alatt levő Tischler féle házába helyeztem át, a melyben francia és angol szabásu toffelettek a legnesszebb menő igényeknek megfelelően jutányos árban készítek.

Főtörökvesem leend t. pártfogóim bizalmát minden tekintetben kiérdemelt és midőn a n. é. hölgyközönség szives pártfogását kérem, vagyok kiváló tisztelettel

R. Josefovits Boris.

Aki valódi angol szövötvőből jó és olcsó öltönyt viselni akar, sziveskedjék újonnan berendezett gyapjuáru-raktáramat megtekinteni.

Tisztelettel

Feldmann I. Dávid

Nagymihály, Kossuth Lajos-utca 28. szám.

NAPTÁRAK az 1909. évre LANDESMAN

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenős kemény padló számára.

Keil-féle fehér „GLASUR“ fénymáz 90 fillér.

Keil-féle arany-fénymáz kőperletoeknek 40 fillér.

Keil-féle szálmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Glück Mór cézignél Nagymihályon.

Nyomatott Landesman B. könyvnyomdájában

óriási nagy választékban kaphatók:

könyv- és papírkereskedésben Nagymihályon.